

VENGRIYA MUSIQA TA'LIMI

Muallif: Adiljonova Oyistaxon Baxtiyorjonovna

Andijon davlat pedagogika instituti

Musiqa ta'limi yo'nalishi

Annotatsiya

Ushbu maqolada Vengriya musiqa ta'limi tizimining shakllanish bosqichlari, uning pedagogik va metodik asoslari hamda zamonaviy rivojlanish jarayonlari ilmiy jihatdan tahlil qilinadi. Vengriya musiqa pedagogikasining asoschisi hisoblangan Zoltán Kodály tomonidan ishlab chiqilgan Kodály metodining nazariy asoslari, musiqiy savodxonlikni rivojlantirishdagi ahamiyati va bugungi kunda xalqaro musiqa ta'limi tizimidagi o'rni yoritib beriladi. Shuningdek, maqolada Vengriya tajribasining O'zbekiston musiqa ta'limi jarayoniga tatbiq etish imkoniyatlari ham ko'rib chiqiladi.

Kalit so'zlar: Vengriya musiqa ta'limi, Kodály metodi, musiqa pedagogikasi, musiqiy savodxonlik, xor san'ati.

Kirish

Bugungi globallashuv sharoitida ta'lim tizimida ilg'or xorijiy tajribalarni o'rganish va ularni milliy ta'lim tizimiga moslashtirish dolzarb masalalardan biri hisoblanadi. Musiqa ta'limi shaxsning ma'naviy kamolotida, estetik didini shakllantirishda va ijodiy tafakkurini rivojlantirishda muhim o'rin tutadi. Shu nuqtayi nazardan qaraganda, Vengriya musiqa ta'limi tizimi o'zining ilmiy asoslanganligi va yuqori samaradorligi bilan alohida ahamiyatga ega.

Vengriya musiqa ta'limi asosan milliy xalq musiqasi, xor ijrochiligi va musiqiy savodxonlikka tayangan holda shakllangan. Ushbu maqolada Vengriya musiqa ta'limi tizimi, uning asosiy metodlari va pedagogik yondashuvlari batafsil tahlil qilinadi.

Asosiy qism

Vengriyada musiqa ta'limining shakllanishi XIX asr oxiri va XX asr boshlariga to'g'ri keladi. Bu davrda milliy madaniyatni rivojlantirish, xalq musiqasini ilmiy asosda o'rganish va uni ta'lim jarayoniga joriy etish masalalari dolzarb bo'lgan. Ayniqsa, mashhur bastakor va pedagog Zoltán Kodály ushbu jarayonga beqiyos hissa qo'shgan.

Kodály metodining asosiy g'oyasi – har bir bola musiqani tushunishi va his etishi mumkin, degan tamoyilga asoslanadi. Ushbu metodda kuylash musiqani o'rganishning asosiy vositasi hisoblanadi. Bolalar musiqiy bilimlarni notadan emas, balki ovoz orqali o'zlashtiradi.

Metodning muhim jihatlaridan biri xalq qo'shiqlaridan keng foydalanishdir. Vengriya xalq qo'shiqlari oddiy, tushunarli va bolalar uchun qulay bo'lib, ular orqali

ritm, lad va intonatsiya tushunchalari oson o'zlashtiriladi. Shuningdek, solfedjio mashqlari, ritmik harakatlar va xor ijrochiligi ta'lim jarayonining ajralmas qismi hisoblanadi.

Vengriya musiqa ta'limi tizimida maktabgacha ta'lim muassasalaridan boshlab maktab ta'limigacha uzluksiz musiqiy tarbiya yo'lga qo'yilgan. Maktablarda musiqa darslari muntazam olib borilib, o'quvchilarda musiqiy savodxonlik va jamoaviy ijro malakalari shakllantiriladi.

Bugungi kunda Kodály metodi nafaqat Vengriyada, balki ko'plab Yevropa va Osiyo mamlakatlarida ham muvaffaqiyatli qo'llanilmoqda. Bu metod UNESCO tomonidan ham yuqori baholangan bo'lib, uning samaradorligi xalqaro miqyosda e'tirof etilgan.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, Vengriya musiqa ta'limi tizimi o'zining milliy qadriyatlarga asoslanganligi, ilmiy-metodik poydevori va yuqori pedagogik samaradorligi bilan ajralib turadi. Kodály metodi orqali bolalarda musiqiy savodxonlik, estetik tafakkur va ijodiy qobiliyatlar muvaffaqiyatli rivojlanadi.

Vengriya musiqa ta'limi tajribasini o'rganish va uni O'zbekiston musiqa ta'limi tizimiga moslashtirish kelajakda musiqa pedagogikasini rivojlantirishga katta hissa qo'shishi mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Kodály Z. Selected Writings. – Budapest.
2. Music Education in Hungary. – International journals.
3. Journalss.org. “Лучшие интеллектуальные исследования”, 2025.